

Rapport vedr. Projekt Mere Parat 3 på Ballerup Sprogcenter

Mere Parat er et arbejdsmarkedsforberedende projektforbud for kursister på (fortrinsvis) Danskuddannelse 2, modul 4/5, med

- danskundervisning og vejledning
- arbejdsmarkeds- og samfundsundervisning
- praktik
- motion og sundhedsforståelse
- kursus i førstehjælp
- EDB
- gæstelærere og besøg på arbejdspladser og kursussteder
- sammenhæng mellem praktik og undervisning og mellem de forskellige elementer

Det 3. Mere Parat forløb startede 6.10.2004 og sluttede 31.3.2005.

Det overordnede formål har som for de to første Mere Parat forløb været at styrke deltagerens muligheder og parathed til arbejdsmarkedet. Branchemæssigt har der især været fokus på social- og sundhedshjælper, køkken/kantine, rengøring og butik.

Ballerup Sprogcenter har modtaget tilskud til projektet fra Koordinationsudvalget for Ballerup, Ledøje-Smørum og Værløse kommuner; herved har deltagelse været gratis, bortset fra almindelig betaling for danskundervisning, for kursister fra de pågældende kommuner.

Deltagerne

11 personer deltog i forløbet. 1 deltager ophørte pga sygdom efter 3 mdr, og der var således 10 der gennemførte hele forløbet. Der var 7 K-kursister, 2 I2-kursister, 1 I1-kursist, og 1 var dagpengemodtager. 2 var forinden i aktivering (i kommunale projekter, hhv. genbrug og kantine). Der var 2 deltagere fra Rødovre kommune, 1 fra Ledøje-Smørum, 1 fra Herlev (dagpengemodtager) og 7 fra Ballerup kommune. 3 blev henvist af sagsbehandler og de øvrige tilmeldte sig selv på baggrund af informationsfolder og opfordring fra vejleder.

De fleste var på Danskuddannelse 2 modul 4, enkelte på DU2 modul 3, 1 var på DU3 modul 3, og 1 deltager havde tidligere bestået Almenprøve 1, svarende til DU2 modul 5. Der var således nogen spredning i de dansksproglige kompetencer.

Fremmøde

Fremmødet har generelt været godt, ca. 82% i hele forløbet, hvilket som i tidligere forløb afspejler et meget fint fremmøde for mange, og et rigtig dårligt for nogle ganske få. Statistikken blev desuden tyngt af en influenzaepidemi, der ramte flere af de deltagere, der ellers havde et fremmøde på mellem 90 og 100%.

Indhold og aktiviteter

Forløbet har været på 30 timer pr. uge

I den første periode på 11 uger var der 22 lektioners dansk med arbejdsmarkedskundskab og arbejdspladskultur, 4 lektioner EDB, 2 lektioner krop- og sundhedsforståelse, og 2 lektioner motion. Vejledning og praktikforberedelse foregik integreret med dansk og arbejdsmarkedskundskab i hele perioden.

I den anden periode på 12 uger var deltagerne i praktik 2 dage om ugen, og dansk- og arbejdsmarkedsundervisningen fortsatte de øvrige 3 dage. Der var også fortsat motion 2 lektioner om ugen.

I arbejdsmarkedsundervisningen havde vi bl.a. besøg af sprogcentrets rengøringsassistent, hvis hovedbeskæftigelse er buschauffør. Hun fortalte om de jobs hun har haft – og hvordan hun har fået dem, siden hun som 16-årig nygift kom til Danmark. Der var desuden besøg på vaskeriet Institutionsvask, en stor kantine og et plejehjem med fokus på opgaver inden for pleje, rengøring og køkken. Desværre måtte et planlagt besøg på Novo Nordisk fabrik i Måløv aflyses pga sygdom. Holdet deltog i et arrangement med foredrag og debat om integration ved integrationskonsulent Manu Sareen, og vi besøgte Social- og sundhedsskolen i Brøndby bl.a. med orientering om det særlige grundforløb for voksne som adgangsvej til uddannelse inden for sosu-området. Endvidere var der indlagt et kursus i førstehjælp over 2 dage, med afsluttende prøve og uddeling af beviser.

Krop- og sundhedsforståelse, Motion og Førstehjælp foregik i samarbejde med AOF Ballerup med lærere fra AOF; i krop og sundhed og i førstehjælpskurset var dansklæreren med som dobbeltlærer til sikring af forståelsen og mulighed for yderligere bearbejdning i efterfølgende timer.

Danskundervisningen

Dansk, praktikforberedelse og arbejdsmarkedskendskab blev integreret bl.a. ved læsning og diskussion af materialer fra aviser og virksomheder om indvandrere i arbejde, nogle hæfter med "portræt af en arbejdsplads" om IKEA, ISS og Post Danmark, og praktik-aviser som tidligere Mere Parat hold havde lavet. Da holdets særlige vinkel var arbejdsmarkedet, blev disse materialer brugt til både indholdsmæssigt og sprogligt fokus.

Fokus på mundtlig sprogfærdighed foregik bl.a. ved, at der en dag om ugen blev arbejdet med kommunikationsøvelser, diskussioner og bevidsthed om kropssprog. Det var en stor succes, fordi kursisterne oplevede i højere grad end ellers "at få plads i klassen", som en formulerede det. De kom i gang med at udtrykke synspunkter og egne meninger, og lytte efter de andre kursister, ikke kun læreren. Det fik de faktisk efterfølgende brug for i praktikken. Der blev også knyttet an til mandagssnak på praktik/arbejdsplads ved at hver mandag morgen startede med at snakke om, hvad man havde lavet i weekenden.

Da praktikken gik i gang, blev de første timer på ugens første skoledag brugt til at tale om praktikken, og kursisterne var gode til at lytte til hinanden og forsøge at komme med gode råd til dem, der havde problemer. Læreren tog emner op, som var kommet frem ved praktikbesøgene, til indholdsmæssig og sproglig bearbejdning. Kursisterne skulle skrive en fortløbende rapport om praktikken med forskellige vinkler og sproglige krav. Mange af dem blev bedre til at udtrykke sig skriftligt end man ellers ser på Danskuddannelse 2, fordi de skrev om noget de var optaget af, og som havde et formål og en modtager, nemlig projektets tovholder.

Der blev naturligvis også arbejdet med alle sproglige discipliner og afsat tid til testtræning – alle deltagerne (bortset fra den ene, der havde bestået Almenprøve 1) bestod under forløbet deres modultest til ordinær tid.

Undervisningen i "Krop og sundhed" var en sproglig udfordring, og det var godt og nødvendigt at dansklæreren var med som dobbeltlærer. Deltagerne fandt emnet interessant og relevant og fik øget viden om kroppen og arbejdsteknik og også mange nye ord, som der blev god brug for senere til førstehjælpskurset.

EDB

EDB undervisningen blev i dette forløb varetaget af en af sprogcentrets lærere, og det viste sig at være en god idé at koble træning af basale IT-færdigheder med det sproglige, f.eks. lære ordforråd i forbindelse med IT. Der var fokus på tekstbehandling, bl.a. skrivning af CV, og brug af e-mail. Deltagerne var meget interesserede og motiverede for at lære det, og de fleste opnåede en rimelig forståelse og fik et godt fundament for videre udvikling.

Praktik

I praktikforberedelsen var vi igennem en proces, hvor det blev afklaret for den enkelte, om praktikken især skulle have fokus på jobmuligheder eller afklaring af jobønske, eller om der var tale om en person der aldrig havde været på arbejdsmarkedet, og for hvem det især var vigtigt at prøve at komme ud på en arbejdsplads og klare sig på dansk i det virkelige liv. Praktikstederne blev fundet af tovholderen, og kursisterne var til "jobsamtale" på praktikstedet, inden aftalen blev indgået.

Alle fik praktik inden for et ønsket område: 3 på plejehjem, 2 i varehus/supermarked, 3 i børnehus, 1 i SFO og 1 på autoværksted. Sidstnævnte var på baggrund af en uafsluttet automekaniker-uddannelse fra hjemlandet, og har givet praktikanten mod på at undersøge muligheden for at gennemføre uddannelsen her, evt. med GUV-merit, når det danske sprog er kommet bedre på plads.

I evaluering af praktikforløbene anvendtes et vurderingsskema tilpasset efter en model udviklet i projekt "Kvalifikationer i arbejde" (Formidlingscenter Vest i samarbejde med Frederikssund og andre kommuner). Skemaet er mere omfattende og detaljeret end de praktikevalueringsskemaer, Ballerup Sprogcenter ellers anvender, men hovedparten af praktikstederne fandt alligevel tid til at udfylde skemaet eller skrive en vurdering/anbefaling. Generelt har der været en positiv vurdering af deltagerne fra praktikstederne: "...har udviklet sig fint i sin praktik og det er tydeligt at hun har en god kontakt til beboerne", "viser fin interesse for arbejdsområdet", "engageret – smilende – imødekommende", "ivrig og glæder sig – fandt hurtigt sin plads", "viser vilje til at lære og vil gerne jobbet", "en glad og åben person, som er god til kundekontakt". Forventningerne var især at møde til tiden, være mødestabil, være aktiv i arbejdet og vise interesse for det. Enkelte af deltagerne havde problemer med at møde til tiden – et forhold, der naturligvis blev taget op undervejs flere gange, ligesom betydningen af de andre "bløde" kvalifikationer blev diskuteret både før praktikken og i praktikforløbet med deltagerens konkrete erfaringer som baggrund. En deltager havde problemer med at tage imod instrukser fra andre kolleger end sin kontaktperson, og dette forhold gav anledning til at forklare og diskutere hvad "samarbejdsevne", "team", og "kollegial" betyder i praksis.

Mentorskab

Alle praktikstederne udpegede en kontaktperson for praktikanten. Kontaktpersonerne var generelt meget engagerede og havde god forståelse for at hjælpe og vejlede praktikanten. På et praktiksted kom det dog ikke til at fungere, idet den medarbejder, der havde forståelse for at inddrage praktikanten i arbejdet, ikke hver uge var på arbejde samtidig med praktikanten pga skiftende vagter, og de øvrige medarbejdere var ikke rigtig interesserede. Praktikanten var imidlertid glad for arbejdsområdet, men udbyttet af praktikken blev ikke optimalt.

Ved afslutningen af praktikperioden blev alle praktikværter inviteret til et "mentormøde". Formålet var at udveksle erfaringer med at have praktikanter med anden etnisk baggrund, viderebringe gode ideer og udveksle refleksioner over rollen som mentor/kontaktperson. Oplægget, som vi havde bestilt en indvandrer-konsulent til at holde, fandt vi selv for generelt og overordnet, men deltagerne i mødet (der var en del tilmeldt men der kom 7 repræsenterende 5 praktiksteder) kom selv med mange gode indlæg, og der blev en god diskussion. Pointerne var især at kontaktpersonerne/ praktikstederne syntes de havde mange positive erfaringer, at det var vigtigt at se på personen (og ikke på en repræsentant for en gruppe), at det på mange punkter ikke er anderledes at have praktikanter med anden etnisk baggrund end danskere, og at det var vigtigt at arbejdspladsen som helhed bakkede op. Det er vores indtryk, at de af deltagerne, som for første gang havde en praktikant af anden etnisk baggrund, fik stof til eftertanke ved mødet. Kontaktpersonerne gav udtryk for at initiativet var godt, og ville gerne igen deltage i et tilsvarende arrangement og i øvrigt gerne igen have praktikanter. Flere arbejdspladser arbejdede i øvrigt med indslusnings- og mentortiltag som en vedtagen politik.

Resultater

Deltagernes udbytte af projektforsløbet har været:

- **øgede danskundskaber**, især mundtligt. Her har den konstante feed-back og bearbejdning mellem praktik og undervisning været en meget væsentlig faktor. Det drejer sig både om fagord relateret til praktikpladsen eller arbejdspladser generelt og om den sociale "small talk".
- **større selvtillid**. Det er især typisk for de deltagere, der ikke tidligere havde været på en rigtig arbejdsplads, at de trods stor bekymring og nervøsitet forud for praktikken har oplevet at kunne bruge og udvikle deres danske sprog og klare forskellige arbejdsopgaver. Det har givet dem en større sikkerhed og et stort løft med hensyn til at kunne/turde forestille sig et fremtidigt arbejdsliv.
- **bedre samarbejdsevne**. Der har været sat fokus på samarbejde både mellem deltagerne internt i undervisningen og i forhold til adfærd i praktikken.
- **mere realistiske forestillinger** om egne jobmuligheder, og bedre kendskab til egen formåen og kompetencer i en arbejdssammenhæng.

Efter projektforsløbet:

1 deltager går videre i aktivering inden for sit praktikområde mhp yderligere afklaring.

9 deltagere fortsætter i danskundervisning:

2 på Danskuddannelse 3, modul 4

4 på Danskuddannelse 2, modul 5

3 på Danskuddannelse 2, modul 4.

3 fortsætter i samme praktik; for de øvrige har det været relevant at prøve andre aktiveringsmuligheder.

Planer på langt sigt:

2 ønsker at tage social- og sundhedshjælperuddannelse

2 ønsker job i butik

1 ønsker job i fritidshjem

1 ønsker rengøringsjob

1 overvejer automekanikeruddannelse

Der har været en midtvejsrapportering til sagsbehandlerne, kontakt efter behov undervejs i forløbet, samt en fælles samtale ved afslutningen af forløbet.

Ballerup, 27.6.2005

Rapporten er udarbejdet af projektvejleder Ulla Hansen, som har været tovholder for projektet, på baggrund af delrapporter fra og evalueringsmøder med lærerne Inger Grete Jacobsen, Simon Spangenberg og Karen Leth-Sørensen, samtaler med deltagere og sagsbehandlere, evalueringer fra praktiksteder samt deltagernes praktikrapporter og evalueringer.